

Прикарпатський національний
університет імені Василя
Стефаника

МОЯ ПЕРША НАУКОВА РОБОТА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ ТА
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ З
ФІЛОЛОГІЇ

НАТАЛІЯ ЩЕРБІЙ
ДАРІЯ МИЦАН
ОКСАНА КОРПАЛО

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету філології
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,
протокол № від 24 квітня 2024 року*

Рецензенти:

Олексій Воробець, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та германського мовознавства

Ірина Бабій, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української мови

Щербій Н.О., Мицан Д.М., Корпало О. Р.

Моя перша наукова робота: методичні рекомендації до написання курсових та магістерських робіт з філології. Івано-Франківськ 2024. 43 с.

Методичні рекомендації підготовлені для студентів факультету філології, які виконують курсові роботи (магістерські роботи) з польської мови. Вони містять загальні вимоги до структури курсової роботи, методичні вказівки до змісту розділів та їх оформлення, вимоги та рекомендації щодо захисту. Методичні рекомендації призначені для студентів, які навчаються за спеціальністю 035 Філологія.

Кафедра слов'янських мов

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ЯК НАВЧАЛЬНО- НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТІВ.....	5
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	8
ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ РОБОТИ.	11
МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	13
ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ	15
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	23
МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ.....	31
КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	31
ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ.....	33
ДОДАТОК А	35
ДОДАТОК Б	36
ДОДАТОК В	37
ДОДАТОК Г.....	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41

ВСТУП

Важливою складовою професійної підготовки майбутніх філологів є науково-дослідна робота, яка, з одного боку, дає змогу студентам реалізувати на практиці компетентності, набуті під час вивчення спеціальних дисциплін навчального плану підготовки філологів, з іншого – зорієнтована на власний науковий пошук студента.

Однією зі складових науково-дослідної діяльності філологів є виконання курсової роботи з польської мови.

Курсова робота є одним із видів наукової роботи, самостійним навчально-науковим дослідженням студента, виконується на 3 курсі з дисциплін філологічного спрямування. Виконання курсової роботи має за мету дати студентам навички проведення наукового дослідження, розвинути у них вміння творчої самостійної роботи, оволодіння загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням будь-якого питання, теми навчальної дисципліни.

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України курсову роботу виконують з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсові роботи, магістерські роботи підлягають перевірці на плагіат згідно з «Положенням про запобігання та виявлення плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», розробленим відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, наукових доповідях, статтях тощо) – лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 № 1/11-8681 та Статуту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ЯК НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТІВ

Студенти у курсових роботах використовують елементи наукових досліджень у формі наукового пошуку, готують огляд літератури і розробляють пропозиції, що містять елементи новизни з теми роботи; узагальнюють практичний досвід. Успішне проведення наукового дослідження та написання курсових робіт залежить від чіткого дотримання основних вимог, що ставляться до них. Ці вимоги стосуються насамперед наукового рівня робіт, їх змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також оформлення. Теми курсових робіт пропонуються студентам відповідно до наукової тематики кафедри слов'янської філології, з урахуванням наукових зацікавлень студентів.

Курсова робота з філології повинна:

- мати новизну, виконуватись на рівні сучасних досягнень науки і технологій;
- мати спрямування на вирішення практичних завдань майбутньої професійної діяльності;
- стимулювати студентів до творчого пошуку нових пріоритетних наукових рішень;
- вимагати опрацювання спеціальної наукової і методичної літератури (джерел інформації);
- передбачати вибір оптимальних рішень на основі застосування новітніх інформаційних технологій;
- узгоджуватися з планами наукових досліджень керівника;
- узагальнювати і розвивати науково-дослідні уміння студента.

Курсова робота – це одна з форм самостійної навчально-дослідної роботи, що виконується відповідно до обраної студентом і затвердженої кафедрою теми з певного курсу або окремих його розділів. Курсова робота може виконуватися як окрема самостійна робота, а може бути складовою подальшого магістерського дослідження. У такому разі її тема може бути тісно пов'язана з визначеною проблематикою магістерської роботи.

Курсова робота виконується з навчальних дисциплін циклу професійної підготовки і має навчально-дослідницький характер. Залежно від специфіки навчальної дисципліни та завдань підготовки фахівця, курсова робота може бути дослідженням як суто теоретичних питань, так і мати експериментальну складову.

Курсова робота виконується як окремий вид самостійної навчальної діяльності після вивчення певної навчальної дисципліни або групи дисциплін, на який відводиться 3 кредити.

Мета курсової роботи полягає у вивченні проблеми, сутність якої відображена в назві дослідження.

Основними завданнями курсової роботи є:

- систематизація і поглиблення набутих знань;
- розвиток умінь знаходити невирішені проблеми обраної теми дослідження;
- засвоєння реферативних форм наукової діяльності;
- розвиток навичок практичного застосування теоретичних знань;
- формування способів відбору, групування та узагальнення інформації;
- формування умінь самостійно проводити наукове дослідження, аналізувати і узагальнювати отримані теоретичні та практичні результати;
- ознайомлення з методами та методикою проведення наукового дослідження;
- формування навичок виконання емпіричної науково-дослідницької діяльності;
- набуття досвіду проведення наукового дослідження та обробки його результатів.

Назва курсової роботи повинна бути лаконічною, без скорочень, відповідати спеціальності та суті обраної для дослідження наукової проблеми (завдання).

Написання та захист курсової роботи здійснюється державною мовою або мовою, що вивчається відповідно до спеціальності. Курсова робота складається з титульного аркуша, змісту, вступу, основної частини, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків (за необхідності).

У курсовій роботі необхідно стисло, логічно, точно, послідовно і

аргументовано викладати зміст і отримані результати досліджень, обов'язково посилаючись на праці авторів і джерела, з яких запозичено матеріали або окремі результати. За достовірність відомостей, фактичного матеріалу, висновків безпосередню відповідальність несе студент-автор курсової роботи. Всі роботи перед захистом централізовано перевіряються на виявлення плагіату через спеціальну систему. У разі виявлення більше 25 % плагіату з дозволу викладача та завідувача кафедри робота відправляється на доопрацювання, і за позитивної повторної перевірки може бути допущена до захисту.

Після захисту курсові роботи передаються на кафедру, де зберігаються 3 роки. Студенти мають право отримати курсові роботи для ознайомлення з дозволу завідувача кафедри.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тематика курсових робіт повинна відповідати робочій програмі дисципліни з якої виконується робота, бути пов'язаною з актуальними напрямками певної галузі науки, з вирішенням практичних професійних завдань. Вона визначається на початку навчального року та затверджується на засіданні кафедри. Оновлення тематики курсових робіт відбувається за рішенням кафедри.

Студентам надається можливість подавати власні пропозиції щодо тематики курсових робіт на розгляд відповідної кафедри. Після того, як розгляд пропозицій студентів і затвердження тем відбулися, студенти можуть вибирати теми лише зі списку, запропонованого кафедрою.

Науковим керівником курсової роботи призначають провідного фахівця у певній галузі знань, який у межах виділених навчальних годин систематично консультує студента, перевіряє роботу, допомагає у підготовці до захисту.

Закріплення тем курсових робіт за студентами, визначення наукових керівників та термінів захисту затверджується протоколом засідання кафедри до кінця четвертого тижня семестру. Захист курсових робіт має відбутися до початку підсумкової атестації.

У разі потреби можна змінювати тему курсової роботи з дозволу завідувача кафедри за письмовою заявою студента та після погодження з науковим керівником, проте не пізніше, ніж за місяць до закінчення терміну виконання курсової роботи. За умов відсутності студента під час захисту з поважних причин завідувач кафедри може перенести дату захисту курсової роботи.

Кафедра розробляє методичні рекомендації щодо написання курсових робіт з урахуванням специфіки викладання навчальної дисципліни, де розкриваються завдання курсової роботи, обсяг і зміст окремих її частин та порядок виконання. Визначаються особливості курсової роботи, що пов'язані зі специфікою спеціальності навчання та навчальної дисципліни.

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Організаційно процес виконання курсової роботи складається з таких етапів:

- *підготовчого*, який починається з вибору студентом теми, ознайомлення зі станом проблеми, збирання фактичних матеріалів, проведення необхідного огляду та аналізу схожих розробок та їх застосувань у відповідних галузях тощо;
- *основного*, який реалізується відповідно до вимог щодо організації наукового дослідження і передбачає на основі збирання фактичного матеріалу, його обробки, аналізу, викладення тексту роботи згідно з її структурою, формулювання висновків;
- *підсумково-оформлювального*, який завершується поданням оформленої роботи до захисту

Головні етапи роботи над курсовою роботою:

I – вибір теми.

II – згідно з обраною темою відбір відповідних літературних джерел та їхнє опрацювання.

III – уточнення проблеми (теми) і складання змісту курсової роботи. Визначення об'єкта, предмета, актуальності, новизни, мети, розробка завдань дослідження.

IV – визначення методології дослідження.

V – написання тексту теоретичної частини роботи згідно з вимогами до її оформлення.

VI – систематизація накопиченого матеріалу, обробка фактологічного матеріалу.

VII – формування тексту практичної частини курсової роботи.

VIII – оформлення результатів дослідження.

IX – захист курсової роботи.

Тема – це наукове завдання, яке охоплює певну галузь наукового дослідження.

Основні критерії вибору теми курсової роботи:

- актуальність,
- новизна
- перспективність.

Актуальність теми – необхідність, невідкладність її розробки для потреб розвитку науки. Обґрунтування актуальності теми передбачає пояснення цінності роботи для сучасного розвитку лінгвістики, її відповідності пріоритетним напрямкам наукового пошуку, а також недостатньої вивченості або неоднозначності тлумачення.

Наукова новизна дослідження має бути пов'язана з її евристичністю, тобто можливістю отримання на її основі нових результатів і наукових даних.

Поняття новизни дослідження має різні аспекти: подолання труднощів, яких не змогли здолати попередники; уточнення тих чи інших положень з огляду на новітні доробки науки; розробка нових методик аналізу. Обґрунтовуючи новизну роботи, необхідно якнайповніше враховувати праці попередників.

Перспективність теми передбачає можливість подальшої її розробки, що дозволяє студенту, який виконав курсову роботу за певною темою, продовжити дослідження цієї теми у магістерській роботі.

Вимога **достовірності** передбачає, що її положення повинні спиратися на адекватний за об'ємом фактичний матеріал, а також відповідність об'єкта методу й методикам аналізу.

ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ РОБОТИ.

ВІДБІР ТА ОПРАЦЮВАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Для визначення стану вивченості та розробки наукової проблеми слід переглянути всі джерела, зміст яких пов'язаний з певною темою наукових досліджень. До них належать: матеріали, надруковані в різних вітчизняних і зарубіжних виданнях, дисертації, автореферати, монографії, збірники наукових робіт, періодичні фахові видання України, зарубіжні наукові видання, електронні та Інтернет-видання, офіційні матеріали.

У процесі підготовки до написання курсової роботи підбираються й вивчаються літературні джерела, складається бібліографія. Важливо підібрати джерела сучасної зарубіжної літератури. Методика вивчення літератури, як основа наукового дослідження в курсовій роботі, залежить від характеру й індивідуальних особливостей студента, загальноосвітнього рівня й спеціальної підготовки, ерудиції та особливостей пам'яті, звичок і працездатності. Разом з цим є доцільним дотримання загальних правил опрацювання літератури. Спочатку потрібно ознайомитись з основною літературою (підручниками, теоретичними статтями), а потім – прикладною (статтями про конкретні дослідження). Вивчення складних джерел (монографій) слід починати лише після опрацювання простіших (підручників). Вивчення книг передує вивченню статей, давніх видань та найновіших джерел. Відібрана література підлягає уважній обробці. Попереднє ознайомлення включає побіжний огляд змісту, читання передмови, анотації. Розділи, що мають особливе значення для курсової роботи, старанно обробляють, звертаючи особливу увагу на ідеї й пропозиції щодо вирішення проблемних питань обраної теми, дискусійні питання, наявність різних точок зору й протиріч.

У процесі опрацювання джерел слід відбирати лише наукові факти. Науковий факт – це елемент, який лежить в основі наукового пізнання, відображає об'єктивні властивості процесів та явищ: новизну, точність та об'єктивність і достовірність. Слід відбирати найавторитетніші джерела, що містять останні дані, точно вказувати, звідки взято матеріал. Рекомендується уникати цитування джерел,

виданих на території Російської Федерації.

Особливою формою фактичного матеріалу є цитати – це дослівний уривок твору, чийсь вислів, що органічно вписуються в текст наукової роботи як підтвердження чи заперечення певної думки. Виходячи зі змісту цитат, автор здійснює аналіз і синтез, будує систему обґрунтованих доказів. Цитати використовуються і для підтвердження окремих суджень, які висловлює дослідник.

Огляд джерел дає змогу визначити новий напрям наукового дослідження, його значення для розвитку науки і практики, актуальність теми.

Вивчення літератури здійснюється не для запозичення матеріалу, а для обдумування знайденої інформації і вироблення власної концепції, що може стати самостійною публікацією автора.

При опрацюванні літератури на окремих аркушах або картках роблять конспективні записи, виписки з тексту, цитати, цифровий матеріал. При цьому слід обов'язково робити повні бібліографічні записи джерел: автор, назва книги (статті), видавництво (назва журналу), років видання, обсяг книги (номер журналу), номер сторінки – для того, щоб використати ці записи для підготовки списку використаної літератури й зробити необхідні посилання на джерела в тексті курсової роботи.

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологія – це концептуальний виклад мети, змісту, методів дослідження, які забезпечують отримання максимально об'єктивної, точної, систематизованої інформації про процеси та явища. Розрізняють три види методології:

1. Філософську або фундаментальну як систему діалектичних методів, які є найзагальнішими і діють на всьому полі наукового пізнання, конкретизуючись і через загальнонаукову, і через часткову методологію.

2. Загальнонаукову, яка використовується в більшості наук і базується на загальнонаукових принципах дослідження: історичному, логічному, системному, моделюванні тощо. Сучасні дослідники в наукових розробках віддають перевагу системно-діяльнісному підходу, тобто дослідженню комплексної взаємодії суттєвих компонентів. Це забезпечує цілісність, комплексність, структурність, взаємозв'язок з зовнішнім середовищем, цілеспрямованість і самоорганізацію дослідження, створює умови комплексного вивчення будь-якої сфери людської діяльності.

3. Частково-наукову як сукупність специфічних методів кожної конкретної науки, які є базою для вирішення дослідницької проблеми.

Метод – це засіб досягнення мети, спосіб дослідження явища, який визначає планомірний підхід до наукового пізнання та встановлення істини. Науковий метод – це спосіб пізнання явищ дійсності в їх взаємозв'язку та розвитку, спосіб досягнення поставленої мети і завдань дослідження і відповідає на запитання: «Як пізнавати?».

Загальнонаукові методи: спостереження, вимірювання, порівняння, експеримент, абстрагування, моделювання, аналіз і синтез, індукція, дедукція, ідеалізація, формалізація, аксіоматичні, історичні і логічні методи.

Методи лінгвістичних досліджень:

- метод опозицій,
- компонентний аналіз,
- дистрибутивний метод,

- метод аналізу безпосередніх складників,
- валентний аналіз,
- контент-аналіз,
- дискурс-аналіз,
- метод лінгвістичного спостереження,
- інтерпретаційно-текстовий аналіз,
- контекстуальний аналіз,
- компаративний метод,
- метод фразеологічної ідентифікації,
- метод концептуального аналізу,
- лексикографічний метод,
- метод лінгвостилістичного аналізу,
- метод словникових дефініцій,
- метод структурно-семантичного аналізу,
- метод прагмасемантичного аналізу,
- системно-функціональний аналіз,
- жанровий аналіз та ін.

Приклад: Специфіка об'єкта і поставлені в роботі завдання зумовили комплексне використання методів, що застосовуються в сучасному мовознавстві й передбачають інтерпретацію мовних явищ із системних лінгвістичних позицій. У дисертації використано описовий метод при аналізі теоретичних основ дослідження, а також аналізу та синтезу відповідного матеріалу. Зіставно-типологічний метод дав змогу здійснити характеристику семантичних особливостей зворотних дієслів у польській мові з принагідним залученням відповідного українського матеріалу. Трансформаційний аналіз визначив синтаксичні й семантичні подібності та відмінності між мовними об'єктами через встановлення подібностей і відмінностей внаслідок їх перетворень. Компонентний підхід використаний для дослідження семантичної структури слова. Кількісний аналіз проведено з метою окреслення ступеня типологічної продуктивності структурних і семантичних типів та груп рефлексивних дієслів.

ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсове дослідження оформлюється у вигляді наукової роботи, написаної державною мовою. Зміст курсової роботи з філології повинен відповідати стандартам вищої освіти. Робота має бути актуальною, результати одержані із використанням новітніх методів теоретичного й експериментального дослідження. Робота повинна розкривати самостійне дослідження автора, містити елементи наукової новизни та відображати практичне значення одержаних результатів.

Рекомендуються такі обсяги курсової роботи: 30-35 сторінок основного тексту (без урахування додатків); а магістерської роботи 60-65 сторінок.

Курсова робота (магістерська робота) повинна містити основні структурні елементи, розміщені в такій послідовності:

- 1) титульний аркуш;
- 2) зміст;
- 3) перелік умовних позначень (за необхідності);
- 4) вступ;
- 5) основна частина:
  - теоретичний розділ
  - практичний розділ (у магістерській роботі може бути два практичних розділи);
- 6) висновки;
- 7) список використаних джерел;
- 8) додатки (у разі необхідності).

1) Титульний аркуш роботи (додаток А).

Титульний аркуш містить (у такій послідовності):

- назва міністерства, вищого навчального закладу, факультету, кафедри;
- вид роботи;
- тема роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;

- назва курсу, групи, шифр і найменування галузі знань, напрям підготовки;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- список членів комісії;
- місто і рік виконання роботи.

2) Зміст (додаток Б)

Зміст розташовують на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок структурних елементів:

- перелік умовних позначень (за наявності);
- вступ;
- послідовно перелічені назви всіх розділів і підрозділів;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки з їх назвою (за наявності).

Не рекомендовано у змісті розривати слова знаком переносу. Рекомендується формування змісту зі сторінками автоматично у програмі WORD.

3) Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за потреби). Такий перелік наводиться, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Якщо в роботі використано понад п'ять умовних позначень (абревіатур, символів, скорочень), які не є загальноприйнятими, то це зазначається на окремому аркуші, який розташовується після ЗМІСТУ, у рубриці ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ. Додатково пояснення умовних позначень наводиться у тексті при першому згадуванні.

Перелік розташовують стовпчиком. Ліворуч в алфавітному порядку наводять умовні позначення, символи, скорочення і терміни, праворуч – їх пояснення.

Терміни, скорочення, символи, позначення тощо, які повторюються у роботі не більше трьох разів, до переліку не вносяться.

4) Вступ.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми, її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Він передбачає таку

послідовність викладу матеріалу: актуальність теми, мета, завдання, об'єкт, предмет, практичне значення, одержані результати дослідження.

Вступ складає приблизно 5% тексту: 2-3 сторінки у курсовій роботі та відповідно 3-4 у магістерській. У вступі подають загальну характеристику курсової роботи у такій послідовності:

Актуальність дослідження, яка зумовлюється новими викликами у конкретній науковій галузі, її практичними завданнями і полягає насамперед у можливості використання результатів, отриманих у процесі дослідження, для вирішення інших науково-практичних завдань. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним.

Приклад:

Актуальність теми дослідження зумовлена зростаючим інтересом до теорії мовленнєвих актів та до детального висвітлення окремих типів МА. Прагнення створити комплексне уявлення про статус МА директива та його еволюцію в мовленні англійців зумовлює необхідність системного вивчення прагматичних типів.

Актуальність визначається загальним інтересом сучасних лінгвістичних студій до соціально значущих складових у різних типах дискурсу, що впливають на мовленнєву поведінку комунікантів та обрання ними стратегій і тактик комунікації.

Актуальність теми зумовлена загальною спрямованістю сучасної лінгвістики на розгляд мовних феноменів у перспективі синтезу їхніх когнітивних характеристик і дискурсивних параметрів.

Актуальність роботи обумовлена пріоритетним напрямком розвитку сучасної антропоцентрично та функціонально спрямованої лінгвістики, яка фокусує увагу на вивченні мови як інструменту впливу при дослідженні різних типів дискурсів.

Актуальність теми зумовлена як необхідністю системного дослідження категорії зворотності з функціонально-семантичних позицій, так і тим, що в сучасному польському мовознавстві проблема зворотних конструкцій досі не

отримала поглибленого комплексного висвітлення, зокрема на тлі аналогічних утворень у інших слов'янських мовах.

Мета і завдання дослідження. Формулюється мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета дослідження – це те, що в найзагальнішому вигляді потрібно досягти в кінцевому результаті дослідження. Формулювання мети зазвичай починається словами: «з'ясувати...», «обґрунтувати...», «виявити...», «розкрити особливості... », «визначити...».

Приклад:

Метою дослідження є системний і комплексний аналіз реалізації категорії зворотності дієслів у сучасній польській мові з можливим залученням відповідних відомостей з української мови, виявлення семантичних особливостей категорії зворотності з урахуванням засобів її формального вираження.

Завдання – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети. Завдання дослідження можуть передбачати вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, подальше вдосконалення їх вирішення, розробка ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів та умов застосування тощо); всебічне вивчення практики вирішення певної проблеми, виявлення її типового стану, вад і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду (таке вивчення дозволяє уточнити, перевірити ті дані, які опубліковані в спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження); обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення певної проблеми. Кожне завдання дослідження повинно віддзеркалювати відповідні пункти теоретичної та практичної частин у змісті курсової роботи.

Приклад:

Поставлена мета дослідження передбачає виконання таких завдань:

1) з'ясувати лінгвістичний статус категорії зворотності в контексті вивчення категорії стану;

2) виявити корпус польських зворотних дієслів;

3) здійснити класифікацію рефлексивних дієслів у польській мові за формальними й функціонально-семантичними ознаками;

4) визначити функціонально-семантичні властивості рефлексивів і реципроків;

5) описати зв'язок реципрокальності з суміжними категоріями (симетричності й сумісності);

б) охарактеризувати й порівняти семантико-синтаксичні засоби вираження категорії зворотності в польській мові з евентуальним залученням відповідних відомостей з української мови.

Об'єкт дослідження

Об'єкт дослідження – те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника.

Приклад:

Об'єктом дослідження є дієслова з рефлексивним показником się (близько 7300 дієслів у польській мові), які виражають семантику зворотності.

Предмет дослідження.

Предметом дослідження є досліджувані з певною метою властивості, характерні для наукового пізнання, це визначення певного «ракурсу» дослідження як припущення про найсуттєвіші для вивчення обраної проблеми характеристики об'єкта. Предмет дослідження знаходиться в межах об'єкта і завжди збігається з темою.

Приклад:

Предмет дослідження становлять семантичні особливості категорії зворотності в сучасній польській мові з можливим залученням відповідних відомостей з української мови.

Елементи наукової новизни одержаних результатів.

Подається коротка інформація про нові наукові положення, запропоновані автором особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше визначено, удосконалено,

дістало подальший розвиток, створено нову концепцію, що узагальнює... і розвиває..., розроблено нову систему..., з використанням відомого принципу...).

Приклад:

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше в роботі подано поглиблену характеристику засобів вираження категорії зворотності дієслів у польській мові; окреслено функціонально-семантичні особливості рефлексивності і реципрокальності з урахуванням досягнень у галузі досліджень категорії стану у слов'янських мовах та з евентуальним залученням відповідних відомостей з української мови.

Практичне значення отриманих результатів дослідження – це те нове, що дає виконана робота для практичної діяльності в галузі певної науки.

Апробація результатів дослідження (за наявності): подається інформація про оприлюднення результатів дослідження (участь у конференціях різного рівня, семінарах, круглих столах).

Публікації (за наявності): зазначають надруковані статті та тези доповідей у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах конференцій.

На завершення у вступі описують **структуру курсової роботи:** вказується кількість розділів і підрозділів, використаних джерел, додатків.

Приклад:

Робота складається з переліку умовних скорочень, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури (51 позиція), списку джерел (20 позицій), додатків. Загальний обсяг роботи становить 56 сторінок, з яких основного тексту – 40 сторінок.

5) Основна частина.

Складається з двох розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань курсової роботи. У розділах основної частини подають: аналітичний огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, викладення загальної методології та основних напрямів досліджень, експериментальну частину і методику досліджень, проведені теоретичні або експериментальні дослідження, аналіз і узагальнення їх результатів.

РОЗДІЛ 1 – огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень; автор роботи окреслює основні етапи розвитку наукової думки за обраною проблематикою, стисло аналізуючи наукові розвідки з теми; висвітлює ті питання, що залишилися невирішеними, та визначає своє місце у розв’язанні проблеми. Виклад загальних підходів, опис теоретичних і (або) експериментальних досліджень; студент обґрунтовує вибір напряму досліджень, розробляє загальну методика проведення досліджень. Велике значення мають правильні трактування понять теми, їх точність і науковість. Використані терміни мають бути загальноновживаними чи подаватися з посиланням на їх автора. Теоретичний розділ повинен мати бібліографічні посилання на літературу, що дозволяє аналізувати власні дані та порівнювати їх з даними інших джерел інформації. Кожний розділ починається з нової сторінки.

РОЗДІЛ 2 – практична частина роботи, що укладається відповідно до теми та завдань курсової роботи. У практичній частині автор із вичерпною повнотою викладає результати власного дослідження. Головні вимоги до наукового викладення результатів – точність, чіткість, стислість, аналіз і узагальнення результатів досліджень; студент повністю викладає результати власних досліджень з висвітленням того нового, що подається при розробленні наукових питань.

б) Висновки повинні містити чіткий виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями та побажаннями щодо подальшого дослідження певної теми. Висновки подаються як окремі лаконічні положення чи методичні рекомендації. Їх головна мета – підсумки проведеної роботи. Важливо, щоб сформульовані висновки відповідали поставленим завданням. У висновках необхідно зазначити не тільки позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, але й хиби та проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Висновки не повинні містити цитат та нову інформацію, якої не було в основній частині.

Обсяг висновків у курсовій роботі – 1-2 сторінки, у магістерській 3-4 сторінки.

7) Список використаних джерел (Додаток В)

Відображає роботу автора зі збору та аналізу літератури, дозволяє зробити висновок про ступінь ґрунтовності проведеного дослідження і охоплює наукові та довідкові джерела та документи, використані при написанні курсової роботи. Будь-яка наукова робота супроводжується списком використаних джерел, складати який необхідно за чинними стандартами з бібліотечної та видавничої справи.

Обсяг використаних джерел літератури – 25-40 найменувань для курсової роботи та 50-60 для магістерської. При його укладанні допускається використання упорядкування матеріалу за алфавітом.

8) Додатки. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал (при його великій кількості та неможливості подати у тексті), необхідний для повноти сприйняття роботи.

Додатки можуть містити:

- допоміжні рисунки й таблиці;
- словнички;
- таблиці допоміжних цифрових даних, графіки, анкети опитувань чи інших застосованих видів емпіричних досліджень;
- досліджуваний фактичний матеріал (газетні статті радіо- чи телематеріали, дані рейтингових агентств тощо);
- іншу інформацію.

На кожний додаток повинно бути посилання в тексті основної частини роботи.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги:

- обсяг курсової роботи – 30-35 сторінок основного тексту (без літератури і додатків), для магістерської – 60-80 сторінок;
- роботу друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210мм x 297 мм);
- поля: ліворуч – 20 мм, зверху і знизу – 20 мм, праворуч – 10-15 мм;
- шрифт 14 пт, Times New Roman, міжрядковий інтервал – 1,5;
- текст курсової роботи вирівнюють по ширині, заголовки розділів вирівнюють по центру, а підрозділів – по ширині;
- ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛИ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ курсової роботи починають з нової сторінки;
- підрозділи у розділах курсової роботи відокремлюють 2 пропусками;
- сторінки курсової роботи нумерують арабськими цифрами, включаючи титульний лист і додатки у правому верхньому куті сторінки. Номер сторінки на титульному аркуші не вказують;
- надруковану курсову роботу розміщують у папці.

Заголовки

Заголовки **структурних частин** – «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», – друкують великими літерами напівжирним шрифтом по центру рядка. Заголовки **підрозділів** друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж два рядки.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і становити 1 см. Шрифт друку повинен бути чітким, рядки – чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути всюди однаковою.

Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, таблиць, подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної роботи, як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ», не мають порядкового номера. Інші розділи, підрозділи, пункти, підпункти нумерують арабськими цифрами в межах розділу. Номер розділу в тексті курсової роботи ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім друкують заголовок розділу. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. Після номера підрозділу (підпункту) ставлять крапку (наприклад: 1.1.; 1.3.; 1.2.4.). Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номеру повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Ілюстрації та таблиці

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання в тексті.

Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо авторських прав.

Креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, які містяться у тексті, повинні відповідати вимогам державних стандартів (за наявності).

Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані. Ілюстрації позначаються словом «Рисунок...», яке разом із назвою ілюстрації розташовують після пояснювальних даних. Наприклад, «Рисунок 2. Діаграма розвитку...» або «Рис. 2. Діаграма розвитку...».

Ілюстрації потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього розділу позначається як «Рисунок 3.2» або «Рис. 3.2».

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 1.2».

Таблиці

Цифровий матеріал здебільшого оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті.

Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу (за винятком додатків). Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад, друга таблиця третього розділу позначається як «Таблиця 3.2». Слово «Таблиця» вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці. Якщо таблиця переходить на наступну сторінку, то над іншими частинами пишуть «Продовження таблиці» із зазначенням номера.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, які мають самостійне

значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки стовбців зазначають в однині.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю стовбців можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або стовбці таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головну частину, а в другому – перший стовбець.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад, «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад, «див. табл. 1.3».

У **додатках** розміщують матеріал, який не може бути послідовно розташований в основній частині через великий обсяг, суто технічний характер або внаслідок неможливості способу відтворення (викладений на папері іншого формату). У додатки можуть бути внесені окремі ілюстрації, таблиці, схеми тощо.

Додатки потрібно оформлювати як продовження рукопису на подальших сторінках, розташовуючи відповідно до появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати спільну з рукописом наскрізну нумерацію сторінок.

Додатки позначають послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Наприклад: Додаток А; Додаток Б. Якщо у тексті один додаток, то він позначається як Додаток А.

Ілюстрації, таблиці, що є у тексті додатків, нумерують у межах кожного додатку. Наприклад, третій рисунок Додатку А позначається як «Рисунок А.3» та ін.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні кваліфікаційної роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в дослідженні, або на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, питання, вивченню яких

присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися потрібно на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Список використаних джерел та літератури укладають відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання: загальні положення та правила складання». Документ розміщений на сайті наукової бібліотеки Університету та у додатках до цих матеріалів.

Посилання подаються в тексті роботи у квадратних дужках – [14, с.20], де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки. Інший спосіб оформлення посилань – [Saloni 2004, с.20], де спочатку подаємо прізвище автора, далі рік видання, а потім сторінки.

Приклад:

У межах домінуючої антропоцентричної парадигми активно розробляються проблеми визначення типологічних ознак та специфіки організації дискурсів в інституційній сфері (Т. Ананко [5], Н. Антонова [10], В. Калініна [100], В. Карасик [105; 107; 109], Н. Коміна [142], Н. Наумова [186], Ю. Носар [190], К. Ращупкіна [210], Т. Чрділелі [263], О. Яшенкова [281; 282]).

Інтегративний підхід, релевантний для сучасної наукової парадигми, пояснює зростання інтересу до вивчення феномена мовленнєвого впливу з боку низки дисциплін: психолінгвістики, теорії комунікації, риторики, традиційної лінгвістики, психосемантики, психології мови [7; 9; 10; 14; 15; 16; 19; 21].

Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформлювати у вигляді цитати) та посилаються на першоджерело. Порухення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату.

Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати одного-двох абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи не повинна перевищувати 2–3. Не дозволяється подавати цитати у висновках.

У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело курсова робота вважається плагіатом та не допускається до захисту.

Коли текст дослідження перевантажений цитатами і суцільними посиланнями, відсутні авторські міркування, робота набуває характеру компіляції.

При цитуванні джерел слід дотримуватись правил:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручення думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело, ставиться порядковий номер за переліком літературних джерел з виділенням у квадратних дужках;
- при непрямому цитуванні (переказі думки), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, конкретним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;
- перефразовування чи переказування, як правило, становить матеріал для більшої частини тексту наукової роботи. Вдаючись до цього способу, необхідно також визнати авторство ідеї за допомогою посилань на джерела. Узагальнення дозволяє одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці;
- використання чужих праць допомагає підтвердити власну думку, проілюструвати власну позицію, протиставити її думці авторитетів чи продемонструвати слабкість аргументації опонентів. Проте власна думка не повинна змішуватись у тексті із цитованою.

Список використаних джерел (Додаток В)

Список використаних джерел та літератури показує джерелознавчу базу дослідження, відображає компетентність та вміння автора вести роботу з підбору і аналізу літератури, вказує, які відомості були запозичені з інших публікацій.

Формування списку використаних джерел до курсової роботи починається з моменту визначення теми курсової роботи і здійснюється за певними правилами.

Головну допомогу в пошуку необхідної літератури надають бібліотечні каталоги та картотеки. В першу чергу варто опрацювати довідково-бібліографічний апарат бібліотеки університету та наукових бібліотек міста. На сайтах провідних бібліотек України та зарубіжжя представлені електронні каталоги, які відображають їхні фонди. Робота з ними дає можливість значно розширити коло виявлених джерел з обраної теми курсової роботи.

Допомогу в пошуку літератури нададуть також довідкові видання, бібліографічні покажчики, реферативні журнали.

Не варто обмежуватися лише цитованою у тексті курсової роботи літературою. У список потрібно включати всі матеріали з обраної проблеми, які були студентом прочитані, переглянуті, проаналізовані. Бажано виявляти джерела якомога повніше, враховувати останні публікації, пам'ятаючи, що бібліографічний список до курсової роботи – це не лише підсумок вивчення проблеми, але й передумова подальших наукових досліджень.

Результатом роботи з каталогами, картотеками, довідковими, бібліографічними та реферативними виданнями повинна стати особиста алфавітна картотека, яка містить картки з бібліографічними записами видань, що мають відношення до теми.

Систематизація літератури у списку

У наукових роботах частіше використовується *алфавітна* побудова списку опрацьованої літератури, при якій бібліографічні описи розташовуються за алфавітом авторів чи назвами робіт (якщо автора не вказано):

- розміщення бібліографічних записів при збігу першого слова назви – за алфавітом другого слова тощо;

- розміщення праць одного автора – за алфавітом першого слова назви окремих творів;
- розміщення праць авторів з однаковими прізвищами – за алфавітом ініціалів авторів;
- при збігу прізвищ та ініціалів авторів – за алфавітом праць;
- розміщення бібліографічних записів різними мовами: спочатку за українським алфавітом чи мовами з кириличним алфавітом; потім література іноземними мовами в порядку латинського алфавіту.

Відомості про джерела нумеруються арабськими цифрами. Номер ставиться перед бібліографічним записом і відокремлюється від нього крапкою.

Сторінки списку, як і інші сторінки тексту, нумеруються. Нумерація наскрізна, продовжує нумерацію сторінок тексту.

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Текст курсової роботи має бути викладеним у науковому стилі, який характеризується такими складовими: змістовна логічність, цілісність, об'єктивність, лаконічність, ясність, зрозумілість, завершеність, доказовість суджень, а також передбачає вживання наукової термінології з відповідної галузі знань.

Типовими елементами мовностилістичного оформлення курсової роботи є такі конструкції:

Актуальність дослідження:

«Актуальність дослідження визначається...»

«Аналіз праць із питань... [1, 3, 7], засвідчив, що...».

Мета дослідження:

«Мета дослідження полягає в...»

«Метою дослідження є...»

Завдання дослідження:

«Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань...».

«Завдання дослідження зумовлені його метою і передбачають: охарактеризувати...;

визначити...; дослідити...; з'ясувати...».

Практичне значення дослідження:

«Практичне значення дослідження полягає...».

«Одержані результати дослідження полягають у тому, що...».

«Дослідження... показало (продемонструвало, засвідчило), що...».

«Результати дослідження засвідчили, що...».

Висновки:

таким чином; отже;

проведене дослідження дозволило дійти таких висновків; вищесказане дозволяє констатувати, що...;

дослідження засвідчило, що;

узагальнюючи, варто визначити та ін.

«У результаті проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:...» або «У результаті проведеного дослідження визначено, що:

Текст викладається від першої особи множини, наприклад: *вважаємо, на нашу думку* тощо.

Найважливішими засобами логічного зв'язку є спеціальні функціонально-синтаксичні конструкції, що вказують послідовність розвитку думки. Наприклад, для відображення причинно-наслідкових зв'язків використовують такі вислови: *тому; відповідно до чого; внаслідок того, що; у зв'язку з тим, що; крім цього* та ін. Вислови *перш ніж вказати на; варто розглянути* та ін. варто застосовувати для переходу до іншої думки.

Характерними для наукового стилю є речення з чіткими синтаксичними зв'язками, наприклад: *відповідно до; згідно з; у результаті; зважаючи на...; порівняно з...* та ін.

Обов'язковою вимогою об'єктивності викладу матеріалу є джерело, на яке посилається студент. У цьому випадку вживають такі слова й словосполучення, як: *на думку...; за такими даними...; як зауважує...* та ін.

Науковий стиль передбачає широке використання пасивних конструкцій, наприклад: *з'ясовано необхідні умови; розглянуто; проаналізовано; обґрунтовано* та ін.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Курсова робота подається на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу, але не пізніше, ніж за 10 днів до визначеного терміну.

Захист курсових робіт здійснюється за встановленим графіком або публічно (студентська конференція, науковий семінар, засідання гуртка тощо), або у співбесіді з науковим керівником у терміни, передбачені розпорядженням кафедри. Процедура захисту передбачає стислий виклад студентом головних завдань дослідження та їх вирішення, висновки дослідження, відповіді на запитання. Студент готує 5-7-ми хвилинну презентацію і відповідає на запитання членів комісії. Курсові роботи захищаються перед комісією, до якої входять викладачі кафедри. Оцінка якості виконання і захисту студентами курсової роботи, що включена в структуру навчальної дисципліни, входить до кількості балів, відведених на поточне оцінювання навчальних досягнень студентів (за рішенням кафедри при оцінюванні можуть використовуватися різноманітні коефіцієнти). Оцінка якості виконання і захисту студентами курсової роботи, що виконується як окремий вид самостійної навчальної діяльності, відбувається за 100-бальною шкалою. Критерії оцінювання курсової роботи розробляються провідними викладачами та затверджуються на засіданні кафедри. Об'єктами оцінювання є три складові: зміст, оформлення та захист курсової роботи.

Критерії оцінювання змісту курсової роботи:

- ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження;
- наявність практичного висвітлення досліджуваної проблематики;
- логічний взаємозв'язок теоретичного матеріалу;
- наочність та якість ілюстративного матеріалу;
- дослідження вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел (літератури);
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведеного дослідження;
- відповідність побудови структури роботи поставленим цілям і завданням.

Критерії оцінювання оформлення курсової роботи:

- відповідність обсягу та оформлення роботи встановленим вимогам;
- наявність у додатках до роботи самостійно розроблених матеріалів (словничків, фрагментів уривків, анкет, журналів спостережень та ін.);
- посилання на використану літературу і нормативні документи.

Критерії оцінювання захисту курсової роботи:

- вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні засади проведеного дослідження (логічність подання матеріалу; ефективність та доцільність використання ілюстративного матеріалу, його якість; культура мовлення доповідача);
- обговорення роботи: повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання членів комісії за змістом роботи (вільне володіння проблематикою дослідження, вміння вести наукову дискусію та відстоювати власну точку зору, чіткість та лаконічність відповідей на поставлені запитання та ін.);
- ґрунтовність висновків та рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

Оцінка за курсову роботу, що виконується як окремий вид самостійної навчальної діяльності, вноситься до відомості обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та залікової книжки.

У випадку незадовільної оцінки курсової роботи комісією із захисту оцінка виставляється у відомість обліку успішності, а робота повертається студенту. Повторний захист курсової роботи здійснюється в додаткову сесію.

Оцінювання результатів курсових робіт здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті 100-бальною накопичувальною системою контролю навчальних досягнень.

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Кафедра слов'янських мов

КУРСОВА РОБОТА
з польської мови на тему:

.....

Студента (-ки) _____ курсу, групи _____
спеціальності _____
_____
(прізвище та ініціали студента(-ки))

Керівник – _____
_____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала: _____
Університетська шкала: _____
Оцінка ECTS: _____

Члени комісії: _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ – 202_

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В МОВОЗНАВСТВІ.....	5
1.1. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТНОГО СТИЛЮ	5
1.2. МОЛОДІЖНИЙ СОЦІОЛЕКТ: СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ, РИСИ	15
1.3 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СЛЕНГУ	22
РОЗДІЛ 2 МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРИ.....	27
2.1. СЛОВОТВІРНІ ОСОБЛИВОСТІ: СКОРОЧЕННЯ, ЗАПОЗИЧЕННЯ, МЕТАФОРИЗАЦІЯ	27
2.2. ТЕМАТИЧНІ ГРУПИ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ СУЧАСНОЇ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ.	40
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	53

Додаток В**Приклади оформлення списку літератури згідно з ДСТУ 8302:2015
«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні
положення та правила складання» з урахуванням правок
(код УКНД 01.140.40)**

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
	<i>Книги</i>
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укragропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.

Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31-34.</p> <p>Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23-28.</p> <p>Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45-58.</p>
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p>

	<p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561-570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf(Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856-874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Інші документи	
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i>. 2015. № 51. С. 21-42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i>. 2017. № 7. С. 106-107</p>

Стандарти	<p>ДСТУО 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ-05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України).</p>
Патенти	<p>Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А0Ш 41/02, А0Ю 41/04, А0Ш 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.</p>
Авторські свідоцтва	<p>А. с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.</p>
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>
Препринти	<p>Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>

Завідувачу кафедри _____
здобувача освіти _____

_____
(ПБ, «факультет / навчально-науковий
інститут», «курс», «група»)

Заява

З правилами чинного Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника від _____ року, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску роботи до захисту та застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності, ознайомлений(а).

Про використання Системи виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості в роботах здобувачів вищої освіти оповіщений(а) та надаю свою згоду на обробку та збереження Університетом моєї роботи в Базі даних Університету. Також надаю Університету право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота для перевірки Університетом надається в друкованому та електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

Дата

Підпис

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мазур О.В., Подвойська О.В., Радецька С.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищих навч. заклад. філол. спец. Вінниця : Нова книга, 2013. 120 с.
2. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник для вузів. К. : Кондор, 2003. 189 с.
3. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
4. Зданюк Т. В., Калинюк Т. В., Боднарчук Т. В. Методичні рекомендації з підготовки курсових робіт (для студентів факультету іноземної філології): методичні рекомендації. Кам'янець- Подільський : 2019. 32 с.
5. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університету імені Василя Стефаника. 2022
URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

ДЛЯ ПОТАТОК

